

Een vrouw gaat voor in een oecumenische viering in Duitsland. Los van het debat over vrouwelijke priesters is een grotere gelijkwaardigheid van ambten in de Kerk een haalbare kaart. © KNA-Bild

Voortdoen én hervormen

Lekenforum IPB buigt zich over uitdagingen die kerkcrisis met zich meebrengt

- Gelovigen uit alle hoeken samenleving, evenveel meningen
- Wederzijds respect leidt tot vruchtbare dialoog
- Basis en top in Kerk moeten samen verder nadenken en werken aan echte verandering

Lieve WOUTERS

De eerste bijeenkomst dit werjaar van het Interdiocesaan Pastoraal Beraad (IPB), een netwerk van geëngageerde katholieken en overlegorganen van leken in de Kerk in Vlaanderen, plaatste meteen prangende onderwerpen op de agenda. Zich terdege bewust van de crisis die het seksueel misbruik in de Kerk teweegbracht, vroegen de forumleden zich af hoe ze kunnen bouwen aan *Levende geloofsgemeenschappen vandaag en morgen*.

De reflectie gebeurde aan de hand van vijf stellingen, met name over de maatschappelijke rol van de Kerk, nu ze versneld haar machtspositie verliest, en de vraag hoe de Kerk moet omgaan met slachtoffers van seksueel misbruik. Maar ook inspraak van leken, het verplichte celibaat en de verantwoordelijkheid van vrouwen in de Kerk. De laatste stelling ten slotte nodigde de forumleden uit na te denken over de vraag hoe geloofsgemeenschappen versterkt en bemoedigd kunnen worden.

Zoals altijd waren de meningen erg verdeeld. In het forum zijn immers gelovigen van velerlei strekkingen en generaties tegenwoordig. Opmerkelijk is

dat de jongere generatie over het algemeen weinig gelooft in structurele veranderingen. Niet dat ze ertegen gekant is, maar ze ziet geen heil in de discussie: „In Rome hoort men ons toch niet. We kunnen ons beter concentreren op Jezus en het evangelie.”

Andere forumleden wensen dat verlangen naar verandering daarentegen niet op te bergen. „We moeten Rome blijven interpellieren vanuit het evangelie, zonder ons af te scheuren”, klonk het. En nog: „De geloofwaardigheid van de Kerk staat onder druk door achterhaalde visies en structuren. Hervormingen zijn nodig, precies omwille van het evangelie.”

Uiteindelijk was iedereen het erover eens dat beide wegen bewandelen het meeste kans op slagen biedt. „De Kerk staat op een kruispunt. Het lijkt alsof ze voor de keuze staat tussen gewoon voortdoen of radicaal vernieuwen. Die of-of-voorstelling klopt niet. Het is een en-en-verhaal.”

Het lijkt er vaak op dat alleen de ‘brooddelers’ worden gewaardeerd, niet de ‘voetwassers’

Concreet pleitte de vergadering voor een grotere verscheidenheid van charisma's en ambten. Nu lijkt het er vaak op dat alleen de ‘brooddelers’ (priesters) naar waarde worden geschat en niet de ‘voetwassers’ (diakens, pastorale werkers en al wie zich inzet voor de gemeenschap). Een grotere waardering voor die andere ambten, waardoor vrouwen meteen ook een meer gelijkwaardige rol kunnen opnemen in de Kerk,

lijkt de forumleden een haalbare kaart in Vlaanderen.

Voorzitster Josian Caproens: „De uitwisseling in het forum sterkte me in de overtuiging dat de crisis over meer gaat dan enkel over seksueel misbruik. De crisis gaat over de Kerk in haar totaliteit en biedt een kans van nu of nooit om tot diepgaande veranderingen en bekering te komen.”

En de IPB-voorzitster vervolgt: „Dat moeten we samen blijven doen, basis én top. Niet tegen, maar met elkaar. Zo moeten we komen tot echte inspraak, zowel op het vlak van advies als beleidsmatig. Ondanks het Tweede Vaticaans Concilie (waarna wereldwijd lekenfora zoals het IPB ontstonden, *n.d.r.*) groeide immers nooit een echte gelijkheid tussen leken en clerus, vooral omdat macht- en gezagsstructuren binnen de Kerk hun posities wensten te behouden.”

Intussen nodigden de forumleden het bureau van IPB ook uit meer klaarheid te scheppen over bepaalde begrippen. Wat bedoelen we eigenlijk als we het hebben over ‘de Kerk’? Gaat het dan over Rome, over de geloofsgemeenschap, over ‘wij’, ‘zij’ of een verzameling van ‘ikken’? En wat verstaan we eigenlijk onder de term ‘levende geloofsgemeenschappen’? Wat is daarvoor nodig?

Er werd alvast een werkgroep opgericht die aan de hand van analyses en goede praktijkvoorbeelden op het vlak van gedeelde verantwoordelijkheid, krijtlijnen wil tekenen voor de toekomst. Tegen Kerstmis hoopt die tot een aantal aanbevelingen te komen voor een echte overlegcultuur op lokaal en op hoger niveau. Binnenkort gaat het IPB overigens zijn standpunten verduidelijken op de bisschoppenconferentie.

Katholieke ethici verdeeld over ivf

Curielid veroordeelt toekenning Nobel-prijs aan uitvinder proefbuisbevruchting

- President Pauselijke Academie voor het Leven bekritiseert toekenning op persoonlijke titel
- In katholieke kringen wordt veel genuanceerder nagedacht over in-vitrofertilisatie
- Belangrijke ethische vragen komen door gespannen verhouding voor- en tegenstanders niet aan bod

„Voor de katholieke leer is voortplanting het gevolg van een seksuele daad. Die visie gaat terug op Thomas van Aquino, die de natuurwet als basis nam voor de morele orde. Vanuit die visie is het bevruchten van een eicel en zaadcel buiten de seksuele daad, met name in een proefbuis, ondenkbaar. Nu had Thomas van Aquino natuurlijk nog niet de inzichten in de biologie die wij vandaag hebben.”

Fundamenteel verschil

„Voor vele katholieke ethici staat bij voortplanting vandaag de relatie – binnen het huwelijk – centraal. Wij hanteren een proportionele en personalistische methode. Die in steek leidt tot een fundamenteel ethisch verschil. Voor ons is ivf een therapeutisch gegeven, dat ethisch verantwoord is om stabiele paren te helpen zich harmonisch te ontplooiën, door ook het vruchtbare aspect van hun relatie te helpen waarmaken.”

Toch blijven er nog belangrijke morele vragen te stellen bij vruchtbaarheidstechnieken. En die krijgen door de opgedreven spanning tussen voor- en tegenstanders nauwelijks aandacht. Wat met het ethische statuut van menselijke embryo's? Wat met de sociale druk die jonge paren voelen wanneer er niet binnen afzienbare tijd kinderen komen? „Onze tijd heeft het moeilijk met wachten. Dat verklaart waarom paren na een ivf-behandeling soms toch spontaan in verwachting geraken. De druk valt weg.”

Een ander probleem is dat koppels zich door de hoge verwachtingen die de geneeskunde wekt, des te moeilijker erbij kunnen neerleggen toch kinderloos te blijven wanneer ook ivf niet lukt. Psychologische begeleiding is dan erg belangrijk. (LW)

Begin oktober werd de Nobelprijs voor Geneeskunde toegekend aan Robert Edwards, grondlegger van de techniek voor in-vitrofertilisatie (afgekort tot ivf, de bevruchting van een eicel in een proefbuis). De president van de Pauselijke Academie voor het Leven, mgr. Carrasco de Paula, bekritiseerde de keuze van het Nobelprijsc comité. De veroordeling kwam hard aan bij vele mensen. De afkeuring van ivf heeft alles te maken met de seksuele moraal van de Kerk, uitgerekend een domein waarin de Kerk zelf ernstig faalt, met name door het kindermisbruik door een aantal geestelijken.

Bio-medisch ethicus Paul Schotsmans schetst de achtergrond van deze ongelukkige uitspraak: „Niet het Vaticaan veroordeelde de toekenning van deze Nobelprijs, wel een curielid dat sprak in persoonlijke naam. Zijn woorden hadden zo veel weerklank in de media eigenlijk niet verdiend. Ze houden ook niets nieuws in. In 1987 nam het Vaticaan al een standpunt in met betrekking tot ivf in de instructie *Donum vitae*.”

Advertentie

Stannah
trapliften
de ideale oplossing.

Nieuw model Stannah

Stannah bvba
Poverstraat, 94
1731 Relegem
fax: 02 366 44 80

info@stannah.be
www.stannah.be

Bestel en documentatie gratis:
tel 0800 95 950
Toestel SO120 (gratis nummer)

Naam + voornaam

Adres

Postcode

Stad

Tel.: